C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Hasek_Jaroslav-Interview_s_panem_cenzorem.pdb

PDB Name: Interview s panem cenzorem
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Interview s panem cenzorem
Jaroslav Hašek

Byl jsem již mnohokráte vybídnut, abych navštívil pana cenzora a s ním pohovořil, ale vždy jsem to odkládal, neboť jsem měl neurčitý pocit hrůzy před tím mužem. Mohu říci, že trpěl jsem utkvělou představou, že mne ten muž škrtne.
Nemohu vám vyložit, jak jsem si to vlastně představoval, ale byl to velice nepříjemný pocit, spojený vždy s mrazením na zádech.
Konečně však přece odhodlal jsem se, že ho navštívím a vyptám se na jeho povšechné názory. Soudil jsem, že to musí být člověk zlého vzezření, schopný všeho, ale zmýlil jsem se, neboť našel jsem uhlazeného pána, který se na mne bolestně usmíval a žádal, abych byl tak laskav a posadil se.
"Můžeme si klidně pohovořit," pravil, "a doufám, že si trochu opravíte své mínění o mně. Přiznávám, že někdy dělám hlouposti..."
Máchl jsem rukou a učinil odmítavý posuněk.
"Ne, věřte mně, zcela loajálně vám říkám, že někdy dopustím se různých hloupých kousků, ale za to já nemohu!" Usmál se smutně a požádal mne, abych si blíže prohlédl jeho lebku.
Měl velice nízké čelo a hlavu sraženou.
"Psali o mně," pravil, "že jsem v mládí spadl se stromu a udeřil se hlavou o zem, že jsem spadl na hlavu, ale to není pravda. Hlava mně byla zmáčknuta krátce po porodu, neboť krátkozraký lékař se mně posadil na hlavu, a od toho to typické zmáčknutí mé lebky. Původně měli za to, že nevydržím, a když, že budu velice slabomyslný, ale chválabohu přečkal jsem to všechno a dnes jsem cenzorem. I tu někdy

trpívám bolestmi hlavy a tu provedu hloupé kousky, já, pane, nekonfiskuji někdy vyložené urážky církve a jiné věci. Asi před čtyřmi léty například propustil jsem větu: ‚Nesl trpělivě svůj kříž.' Pane, vy víte, kdo nesl kříž, že to byl náš Spasitel, ale zde byla řeč o jednom ševci. Jakmile jsem však zotaven, nelekám se žádných překážek a s chutí pustím se do práce. Vy nevíte, ctěný pane, jak dnes jsou tihle spisovatelé a žurnalisté poťouchlí a mazaní všemi mastmi. Napíšou si takové napohled neviňoučké věci, že člověk teprv delším přemýšlením nalezne v tom háček, neboť, jak praví Tolstoj: ‚Zachycen drápek a chycen celý ptáček.' Tu větu jsem mimochodem řečeno také konfiskoval, poněvadž byla uveřejněna v době, kdy jistá vysoká osobnost roztrhla si lovecký kožíšek o trní.
Abych vám tedy řekl, jak jsou mazaní, všimněte si například věty: ‚Stál opřen o strom a díval se do bouře a vzpomínal.' Věta jest napohled bezvýznamná, neurážlivá, ale jen napohled."
Vstal a počal chodit po pokoji.
"Všimněte si však, že napsáno bylo blízko vedle sebe: ‚bouře' a ‚vzpomínal'. Dobrá, vám se to zdá být bezzávadným, ale já nemohl tu větu propustit, já ji musel konfiskovat, neboť nejmarkantněji utkví v mysli čtenáře slovo ‚bouře' a čtenář psychologickým postupem veden počne vzpomínat na bouře vůbec a pak si řekne, že jsou bouře též jiného druhu než jen přírodní zjevy nebeské, nýbrž i bouře politické, kravály, pane, demonstrace."
Chodil po pokoji:
"Vytloukají okna, volají: ‚Hanba vládě, pryč s nimi, hanba policii.' Hází kamením, a pane, to já mám pustit, já, státní úředník? A tak hezky vezmu modrou tužku a zaškrtnu větu. Nemívám vůbec rád, když někdo píše například: ‚A tu si myslel leccos.' Pane, v tom ‚leccos' se skrývá habaděj.
Myslet si leccos, to je vyložené pobuřování, to je přečin proti veřejnému pokoji a řádu. Leccos si myslet, to může být i velezrádný projev myšlenkový. Domnívají se, že si člověk může všechno myslet, poněvadž stihatelny jsou jen projevy. A co je ku všem čertům myšlenka? Myšlenka je projev duševní činnosti. Projev, povídám, a na projevy máme zákoník.
Musím být, věřte mně, velice opatrný, abych se domakal všeho, co v tom vězí. Nesmím přehlížet ani sportovní rubriky listů."
"A dovolte, mistře, vy jste tuším nedávno zkonfiskoval větu: ‚To jsou pravé čínské poměry.' "
"Zajisté, škrtl jsem to modrou tužkou, neboť jsem dobře z novin informován, že je právě v Číně revoluce. Napíše-li pak někdo v této době, kdy prokletá čínská revoluce vítězí, ‚to jsou pravé čínské poměry', myslím, že každý v tom vidí vybízení ke vzpouře, a poněvadž v Nankingu jest vojsko na straně revolucionářů, nemohu si pomoci a musím zkonfiskovat nazítřek všechny zprávy o postupu čínské revoluce, neboť to je antimilitarismus. Někdo řekne, co je nám do Číny? A má pravdu, ale hltá ty zprávy, a jak je hltá.
A z takových zpráv se pak sestavují noviny. Není to k zbláznění? Máte například zprávu, že lidstvo v Číně je v rukou revolucionářů. To je vzpoura, pane, to je rebelie, a nyní to dejte lidem do ruky. Noviny jsou, pane, neřád, neřád prvního řádu, jako vůbec všechno tištěné, ale já jim a tomu všemu šlápnu na krk."
Vzal se stěny velkou tužku, která jako ozdoba visela pod obrazy, a pravil: "Podívejte se na tu tužku. To je všechno. Takový chlapík má inkoust a péro, ale já mám tužku, setsakramentskou tužku. S tou to všechno rozpráším, přeškrtám a já je naučím, jak s nimi zatočím."
Opustil jsem ho rychle, poněvadž mně tou tužkou šermoval pod nosem a já jsem viděl, že by mne bez milosti také s ní přeškrtl.

Karikatury 3/43, 11. 12. 1911
vojtisek.tripod.com/hasek/